

PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

annettu 21 päivänä lokakuuta 2010,

jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista

(2010/707/EU)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 148 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽³⁾,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon ⁽⁴⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 145 artiklassa määrätään, että jäsenvaltiot ja unioni pyrkivät kehittämään yhteensovitettua työllisyysstrategiaa ja erityisesti edistämään ammattitaitoisen, koulutetun ja mukautumiskykyisen työvoiman sekä talouden muutoksiin reagoivien työmarkkinoiden kehittymistä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 3 artiklassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltiot, jotka ottavat huomioon työnantajien ja työntekijöiden velvollisuuksiin liittyvät kansalliset käytännöt, pitävät työllisyyden edistämistä yhteistä etua koskevana asiana ja sovittavat neuvostossa yhteen sitä koskevan toimintansa SEUT:n 148 artiklan määräysten mukaisesti.
- (2) SEU:n 3 artiklan 3 kohdassa määrätään, että unioni pyrkii täystyöllisyyteen ja torjuu sosiaalista syrjäytymistä ja syrjäintää ja edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja sosiaalista suojelua, ja edellytetään unionilta aloitteita jäsenvaltioiden sosiaalipolitiikkojen yhteensovittamisen

varmistamiseksi. SEUT:n 8 artiklassa määrätään, että unioni pyrkii kaikessa toimissaan poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa. SEUT:n 9 artiklassa määrätään, että unioni ottaa politiikkansa ja toimintansa määrittelyssä ja toteuttamisessa huomioon korkean työllisyystason edistämiseen, riittävän sosiaalisen suojelun takaamiseen, sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseen sekä korkeatasoiseen koulutukseen liittyvät vaatimukset.

- (3) SEUT-sopimuksessa määrätään, että neuvosto vahvistaa työllisyyspolitiikan suuntaviivat ja talouspolitiikan laajat suuntaviivat ohjaamaan jäsenvaltioiden politiikkoja.
- (4) Vuonna 2000 käynnistetty Lissabonin strategia perustui sen tunnustamiseen, että EU:n on tarpeen parantaa työllisyyttä, tuottavuutta ja kilpailukykyään sekä lisättävä sosiaalista yhteenkuuluvuutta tilanteessa, jota leimaavat maailmanlaajuinen kilpailu, teknologian muutokset, ympäristöhaasteet ja väestön ikääntyminen. Lissabonin strategia uudistettiin vuonna 2005 sen jälkeen, kun siitä oli tehty väliarviointi, jonka perusteella keskityttiin enemmän kasvuun sekä uusien ja parempien työpaikkojen luomiseen.
- (5) Kasvua ja työllisyyttä koskeva Lissabonin strategia auttoi pääsemään yhteisymmärrykseen EU:n talous- ja työllisyyspolitiikkojen yleisestä suunnasta. Strategian mukaisesti sekä talouspolitiikan laajat suuntaviivat että työllisyyspolitiikan suuntaviivat hyväksyttiin neuvoston päätöksellä 2005/600/EY ⁽⁵⁾ ja niitä tarkistettiin neuvoston päätöksellä 2008/618/EY ⁽⁶⁾. Kyseiset 24 suuntaviivaa muodostivat perustan kansallisille uudistusohjelmille, ja niissä esitettiin koko unionille tärkeimmät painopisteet makro- ja mikrotaloudessa sekä työmarkkinuudistuksen osalta. Kokemus on kuitenkin osoittanut, että suuntaviivoissa ei asetettu tarpeeksi selkeitä painopisteitä ja että niiden väliset yhteydet olisivat voineet olla vahvemmat. Tämä rajoitti niiden vaikutusta kansallisten politiikkojen laadintaan.
- (6) Vuonna 2008 alkanut finanssi- ja talouskriisi johti huomattaviin työpaikkojen menetyksiin ja potentiaalisen tuotannon supistumiseen ja on johtanut julkisen talouden tilanteen dramaattiseen heikkenemiseen. Euroopan talouden elvytysuunnitelma on kuitenkin auttanut jäsenvaltioita selviytymään kriisistä osittain koordinoitujen finanssipoliittisten elvytystoimien avulla, ja euro on ollut

⁽¹⁾ Lausunto annettu 8 päivänä syyskuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽²⁾ Lausunto annettu 27 päivänä toukokuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ Lausunto annettu 10 päivänä kesäkuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁴⁾ Lausunto annettu 20 päivänä toukokuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁵⁾ EUVL L 205, 6.8.2005, s. 21.

⁽⁶⁾ EUVL L 198, 26.7.2008, s. 47.

makrotaloudellisen vakauden tukipilari. Kriisi onkin osoittanut, että unionin politiikkojen koordinointi voi tuottaa merkittäviä tuloksia silloin, kun sitä vahvistetaan ja tehostetaan. Kriisi korosti myös jäsenvaltioiden talous- ja työllisyyskehityksen tiivistä keskinäistä riippuvuutta.

- (7) Komissio ehdotti uuden strategian eli Eurooppa 2020 -strategian laatimista seuraavalle vuosikymmenelle, jotta EU voisi selviytyä kriisistä vahvempana ja ohjata taloutensa kohti älykästä, kestäväää ja osallistavaa kasvua yhdistettynä työllisyyden, tuottavuuden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden korkeaan tasoon. Asianomaisten suuntaviivojen alla luetellut viisi yleistavoitetta muodostavat yhteiset jäsenvaltioiden toimia ohjaavat tavoitteet, ottaen huomioon niiden suhteelliset lähtökohdat ja kansalliset olosuhteet, ja ohjaavat samalla unionin toimintaa. Jäsenvaltioiden olisi myös pyrittävä kaikkiin tavoin saavuttamaan kansalliset tavoitteet ja poistamaan kasvua rajoittavat pullokaulat.
- (8) Osana taluskriisiin liittyviä laaja-alaisia irtaantumisstrategioita jäsenvaltioiden olisi toteutettava kunnianhimoisia uudistuksia, joilla varmistetaan makrotalouden vakaus, uusien ja parempien työpaikkojen luominen ja julkisen talouden kestävyys, parannetaan kilpailukykyä ja tuottavuutta, vähennetään makrotaloudellista epätasapainoa ja parannetaan työmarkkinoiden toimivuutta. Finanssipoliittiset elvytystoimet olisi purettava koordinoitusti vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa.
- (9) Eurooppa 2020 -strategian mukaisesti jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin olisi pantava täytäntöön uudistuksia, joilla pyritään "älykkääseen kasvuun" eli osaamiseen ja innovointiin perustuvaan kasvuun. Uudistuksilla olisi pyrittävä parantamaan koulutuksen laatua ja varmistamaan sen saatavuus kaikille sekä vahvistamaan tutkimus- ja yritystoimintaa sekä parantamaan sääntelykehystä innovoinnin ja osaamisen siirron edistämiseksi koko unionin sisällä. Uudistuksilla olisi kannustettava yrittäjyyttä, pienten ja keski suurten yritysten (pk-yritysten) kehittämistä ja helpotettava luovien ideoiden kehittämistä innovatiivisiksi tuotteiksi, palveluiksi ja prosesseiksi, jotka voivat luoda kasvua, laadukkaita ja kestäviä työpaikkoja sekä alueellista, taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta, ja vastattava tehokkaammin eurooppalaisiin ja maailmanlaajuisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Tässä yhteydessä on olennaista hyödyntää kaikkia tieto- ja viestintäteknologian tarjoamia mahdollisuuksia.
- (10) Unionin ja jäsenvaltioiden politiikoissa, myös uudistusohjelmissa, olisi pyrittävä kestäväään kasvuun. Kestäväällä kasvulla tarkoitetaan energia- ja resurssitehokkaan, kestävään ja kilpailukykyisen talouden luomista, kustannusten ja hyödyn oikeudenmukaista jakoa sekä Euroopan johtajuuden hyödyntämistä kilpailussa uusien prosessien ja teknologian kehittämiseksi, mukaan lukien vihreä teknologia. Jäsenvaltioiden ja unionin olisi toteutettava

tarvittavat uudistukset, joilla vähennetään kasvihuonekaasupäästöjä ja käytetään resursseja tehokkaasti ja jotka myös auttavat ehkäisemään ympäristön tilan heikkene- mistä ja biologisen monimuotoisuuden katoamista. Niiden olisi myös parannettava liiketoimintaympäristöä, edistettävä "vihreiden työpaikkojen" luomista ja autettava yrityksiä uudenaikaistamaan teollinen perustansa.

- (11) Unionin ja jäsenvaltioiden politiikoissa, myös uudistusohjelmissa, olisi myös pyrittävä osallistavaan kasvuun. Osallistava kasvu tarkoittaa sellaisen yhteenkuuluvuutta lisäävän yhteiskunnan rakentamista, jossa ihmiset pystyvät ennakoimaan ja hallitsemaan muutosta ja osallistumaan sen ansiosta aktiivisesti yhteiskunta- ja elämäntilanteeseen. Jäsenvaltioiden uudistuksilla olisi sen vuoksi varmistettava, että kaikille on tarjolla mahdollisuuksia koko elämän ajan, vähentäen näin köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä poistamalla erityisesti naisten, iäkkäiden työntekijöiden, nuorten, vammaisten ja osatyökykyisten henkilöiden ja laillisten maahanmuuttajien esteitä työmarkkinoille osallistumiseen. Uudistuksilla olisi myös varmistettava, että talouskasvun hyödyt saavuttavat kaikki kansalaiset ja kaikki alueet ja edistettävä ihmisarvoiseen työhön perustuvaa työllisyyttä lisäävää kasvua. Jäsenvaltioiden uudistusohjelmien pääpainon pitäisi sen vuoksi olla työmarkkinoiden tehokkaan toiminnan varmistamisessa siten, että investoidaan onnistuneisiin siirtymiin, koulutusjärjestelmiin, osaamisen asianmukaiseen kehittämiseen, työpaikkojen laadun parantamiseen ja työmarkkinoiden segmentoitumisen, rakennetyöttömyyden, nuorisotyöttömyyden ja työmarkkinoiden ulkopuolelle jäämisen torjuntaan samalla varmistamalla riittävän ja kestävään sosiaalisen suojelun ja aktiivisen osallistamisen köyhyyden estämiseksi ja vähentämiseksi, kiinnittäen erityistä huomiota työssäkäyvien köyhyyden torjuntaan ja köyhyyden vähentämiseen ryhmissä, joissa sosiaalisen syrjäytymisen riski on suurin, mukaan lukien lapset ja nuoret, sitoutuen samanaikaisesti julkisen talouden vakauttamiseen sovitulla tavalla.
- (12) Kasvun vauhdittaminen ja väestöhaasteista selviytyminen edellyttää, että naisten osallistumista työmarkkinoille lisätään. Sen vuoksi selkeä tasa-arvonäkökulma kaikilla asiaan liittyvillä politiikanaloilla, on ratkaisevan tärkeää suuntaviivojen kaikkien näkökohtien täytäntöönpanolle jäsenvaltioissa. Riittävien, kohtuuhintaisten ja korkealaatuisten, alle kouluikäisille lapsille tarkoitettujen lastenhoitopalvelujen tarjonnan tukemiselle olisi luotava edellytykset. Periaatetta, jonka mukaan naisille ja miehille maksetaan samasta tai samanarvoisesta työstä sama palkka, olisi sovellettava.
- (13) Unionin ja jäsenvaltioiden rakenneuudistukset voivat edistää tehokkaasti kasvua ja työpaikkojen luomista, jos ne parantavat unionin kilpailukykyä globaalissa taloudessa, avaavat uusia mahdollisuuksia eurooppalaisille viejille ja mahdollistavat elintärkeän tuonnin kilpailukykyisen saatavuuden. Uudistuksissa olisi sen vuoksi otettava huomioon niiden ulkoiset kilpailukykyvaikutukset Euroopan kasvun sekä avoimille ja oikeudenmukaisille maailmanmarkkinoille osallistumisen edistämiseksi.

- (14) Eurooppa 2020 -strategiaa on tuettava yhdenmetyillä eurooppalaisilla ja kansallisilla toimintalinjoilla, jotka jäsenvaltioiden ja unionin olisi pantava täytäntöön kokonaisuudessaan ja oikeaan aikaan, jotta koordinoitujen rakennuudistusten myönteisistä heijastusvaikutuksista voidaan hyötyä ja Euroopan politiikkojen vaikutus strategian tavoitteisiin olisi johdonmukaisempaa. Suuntaviivat muodostavat jäsenvaltioille puitteet suunnitella, toteuttaa ja seurata kansallisia politiikkoja EU:n kokonaisstrategian yhteydessä. Asianomaisten suuntaviivojen alla lueteltujen Eurooppa 2020 -strategian yleistavoitteiden olisi ohjattava jäsenvaltioita määrittelemään omat kansalliset tavoitteensa ja mahdolliset välitavoitteensa ottaen huomioon suhteelliset lähtökohtansa ja kansalliset olosuhteensa sekä kansallisten päätöstentekomenettelyjensä mukaisesti. Tehdessään näin jäsenvaltiot saattavat haluta käyttää tarvittaessa hyväkseen työllisyyskomitean tai sosiaalisen suojelun komitean kehittämiä indikaattoreita. Työllisyyttä koskevassa yleistavoitteessa kiinnitetään huomiota haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien, mukaan lukien nuoret, työttömyyden vähentämiseen.
- (15) Koheesio politiikka ja sen rakennerahastot ovat osa tärkeitä toteutusmekanismeja, joilla älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun prioriteetit saavutetaan jäsenvaltioissa ja alueilla. Eurooppa-neuvosto korosti 17 päivänä kesäkuuta 2010 antamissaan päätelmissä, että on tärkeää edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuvuluuutta uuden Eurooppa 2020 -strategian onnistumisen edistämiseksi.
- (16) Jäsenvaltioiden olisi näiden suuntaviivojen mukaisia kansallisia uudistusohjelmia suunnitellessaan ja täytäntöönpannessaan varmistettava työllisyyspolitiikan tehokas täytäntöönpano. Vaikka nämä suuntaviivat on osoitettu jäsenvaltioille, Eurooppa 2020 -strategiaa olisi tarvittaessa toteutettava, seurattava ja arvioitava kaikkien kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten kanssa kumppanuudessa, jossa parlamentit, työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunnan edustajat ovat tiiviisti mukana osallistuen kansallisten uudistusohjelmien laatimiseen ja toteuttamiseen sekä strategiaa koskevaan yleiseen viestintään.
- (17) Eurooppa 2020 -strategian tueksi esitetään pienempi joukko suuntaviivoja, jotka korvaavat aikaisemmat 24 suuntaviivaa ja joissa käsitellään johdonmukaisella tavalla työllisyyspolitiikan kysymyksiä ja laajoja talouspolitiikan aiheita. Tämän päätöksen liitteeseen sisältyvät jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivat kytkeytyvät kiinteästi jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan suuntaviivoihin, jotka on liitetty jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista 13 päivänä heinäkuuta 2010 annettuun neuvoston suositukseen⁽¹⁾. Ne muodostavat yhdessä Eurooppa 2020 -strategian yhdenmetyt suuntaviivat.
- (18) Nämä uudet yhdenmetyt suuntaviivat ovat Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisia. Jäsenvaltioille annetaan niissä täsmällisiä ohjeita niiden kansallisten uudistusohjelmien määrittelemisestä ja uudistusten toteuttamisesta siten, että niissä otetaan huomioon keskinäinen riippuvuus ja että ne ovat vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia. Työllisyyspolitiikan suuntaviivojen olisi oltava perustana maakohtaisille suosituksille, joita neuvosto voi antaa jäsenvaltioille SEUT:n 148 artiklan 4 kohdan nojalla rinnakkain jäsenvaltioille SEUT:n 121 artiklan 4 kohdan nojalla annettujen maakohtaisten suositusten kanssa johdonmukaisen suosituskokonaisuuden muodostamiseksi. Työllisyyspolitiikan suuntaviivojen olisi myös oltava perustana yhteiselle työllisyysraportille, jonka neuvosto ja komissio antavat vuosittain Eurooppa-neuvostolle.
- (19) Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean olisi seurattava työllisyyspolitiikan suuntaviivojen työllisyys- ja sosiaalinaluekohtien osalta tapahtuvaa edistymistä perussopimuksessa määritettyjen toimeksiantojensa mukaisesti. Tämän olisi erityisesti perustuttava avoimen koordinaation menetelmän mukaisiin toimiin työllisyyden sekä sosiaalisen suojelun ja sosiaalisen osallisuuden aloilla. Työllisyyskomitean olisi lisäksi pidettävä tiiviisti yhteyttä muihin asiaan liittyviin neuvoston valmisteluelimiin, mukaan lukien koulutusalan elimet.
- (20) Vaikka nämä suuntaviivat on laadittava vuosittain, ne olisi pidettävä vakaina vuoteen 2014 saakka, jotta varmistetaan keskittyminen niiden täytäntöönpanoon,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään liitteessä olevat jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivat.

2 artikla

Suuntaviivat on otettava huomioon jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikoissa, joista raportoidaan kansallisissa uudistusohjelmissa.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu jäsenvaltioille.

Tehty Luxemburgissa 21 päivänä lokakuuta 2010.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
 J. MILQUET

⁽¹⁾ EUVL L 191, 23.7.2010, s. 28.

LIITE

JÄSENVALTIOIDEN TYÖLLISYYSPOLITIIKAN SUUNTAVIIVAT

Suuntaviiva 7: Sekä naisten että miesten työmarkkinoille osallistumisen lisääminen, rakennetyöttömyyden vähentäminen ja työpaikkojen laadun edistäminen

Työmarkkinoille osallistumisen lisäämiseksi aktivointi on ratkaisevan tärkeää. Jäsenvaltioiden olisi integroitava Eurooppa-neuvoston hyväksymät joustoturvan periaatteet työmarkkinapolitiikkaansa ja sovellettava niitä käyttäen asianmukaisesti Euroopan sosiaalirahaston ja EU:n muiden rahastojen tukea työvoimaosuuden kasvattamiseksi, segmentoitumisen ja toimetttömyyden sekä sukupuolten välisen epätasa-arvon torjumiseksi ja rakennetyöttömyyden vähentämiseksi. Joustavuutta ja turvallisuutta lisäävien toimenpiteiden olisi oltava tasapainoisia ja vahvistettava toisiaan. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi otettava käyttöön joustavat ja luotettavat sopimusjärjestelyt, aktiivinen työvoimapolitiikka, tehokas elinikäinen oppiminen, työvoiman liikkuvuutta edistävät politiikat, riittävät sosiaaliturvajärjestelmät siirtymien turvaamiseksi työmarkkinoilla ja selkeästi esitetyt työttömien oikeudet ja velvollisuudet etsiä aktiivisesti töitä. Yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa olisi kiinnitettävä riittävästi huomiota sisäiseen joustoturvaan työpaikalla.

Jäsenvaltioiden olisi tehostettava sosiaalista vuoropuhelua ja vähennettävä työmarkkinoiden segmentoitumista toteuttamalla toimenpiteitä, joilla puututaan epävarmoihin työsuhteisiin, vajaatyöllisyyteen ja laittomaan työntekoon. Ammatillista liikkuvuutta olisi palkittava. Työpaikkojen ja työolosuhteiden laatuun olisi puututtava. Jäsenvaltioiden olisi torjuttava työssäkäyvien köyhyyttä ja edistettävä työterveyttä ja -turvallisuutta. Myös määräaikaisessa työsuhteessa oleville henkilöille ja itsenäisille ammatinharjoittajille olisi varmistettava riittävä sosiaaliturva. Työvoimapalvelut ovat tärkeässä asemassa työvoiman aktivoijina ja välittäjinä ja niitä olisi sen vuoksi vahvistettava yksilöllisillä palveluilla sekä aktiivisilla ja ennalta ehkäisevillä työmarkkinatoimenpiteillä varhaisessa vaiheessa. Näiden palveluiden ja toimenpiteiden olisi oltava avoimia kaikille, myös nuorille, työttömyysuhan alla oleville sekä työmarkkinoilta pisimpään poissa olleille.

Työskentelyn kannattavuutta lisäävät politiikat ovat edelleen tärkeitä. Kilpailukyvyyn lisäämiseksi ja erityisesti matalan osaamistason työntekijöiden osallistumisasteen nostamiseksi jäsenvaltioiden olisi edistettävä talouspolitiikan suuntaviivan 2 mukaisesti asianmukaisia perusedellytyksiä palkkaneuvotteluille ja työvoimakustannusten kehitykselle siten, että ne olisivat johdonmukaisia hintavakauden ja tuottavuuden suuntausten kanssa. Jäsenvaltioiden olisi työvoimaosuuden nostamiseksi ja työvoiman kysynnän lisäämiseksi tarkistettava vero- ja etuusjärjestelmiään sekä julkisten palveluiden kapasiteettia antaa tarvittavaa tukea. Niiden olisi edistettävä aktiivista ikääntymistä, sukupuolten välistä tasa-arvoa ja samapalkkaisuutta sekä nuorten, vammaisten ja osatyökykyisten, laillisten maahanmuuttajien sekä muiden heikommassa asemassa olevien ryhmien integroitumista työmarkkinoille. Työn ja yksityiselämän yhteensovittamista edistävillä politiikoilla, joihin sisältyy kohtuuhintaisia hoitopalveluita ja työn innovatiivista organisoitua, olisi pyrittävä erityisesti nuorten, iäkkäiden työntekijöiden ja naisten työllisyysasteen nostamiseen. Jäsenvaltioiden pitäisi myös poistaa esteet uusien työntekijöiden pääsystä työmarkkinoille, edistää itsenäistä ammatinharjoittamista, yrittäjyyttä ja työpaikkojen luomista kaikilla aloilla, muun muassa vihreässä työllisyysessä ja hoitoalalla, ja edistää sosiaalista innovointia.

EU:n yleistavoitteena, jonka perusteella jäsenvaltiot asettavat kansalliset tavoitteensa ottaen huomioon suhteelliset lähtökohtansa ja kansalliset olosuhteensa, on pyrkiä nostamaan 20–64-vuotiaiden naisten ja miesten työllisyysaste vuoteen 2020 mennessä 75 prosenttiin muun muassa lisäämällä nuorten, iäkkäiden työntekijöiden ja alhaisen osaamistason työntekijöiden osallistumista sekä integroimalla lailliset maahanmuuttajat paremmin.

Suuntaviiva 8: Työmarkkinoiden tarpeita vastaavan ammattitaitoisen työvoiman kehittäminen ja elinikäisen oppimisen edistäminen

Jäsenvaltioiden olisi edistettävä tuottavuutta ja työllistävyyttä tarjoamalla riittävästi osaamista ja ammattitaitoa vastaamaan työmarkkinoiden tarpeita nyt ja tulevaisuudessa. Laadukasta perusopetusta ja vetovoimaista ammattikoulutusta on täydennettävä tehokkailla elinikäisellä oppimisella edistävillä kannustimilla, jotka on suunnattu sekä työmarkkinoilla että niiden ulkopuolella oleville, varmistaen näin, että jokaisella aikuisella on mahdollisuus uudelleen koulutautumiseen tai lisäkoulutukseen välittämättä sukupuolistereotyyppioista, ja mahdollisuuksilla päästä uudelleen opiskelemaan sekä kohdennetuilla maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikoilla. Jäsenvaltioiden olisi kehitettävä järjestelmiä, joilla tunnustetaan hankittuja pätevyyskäsia, ja poistettava työntekijöiden ammatillisen ja maantieteellisen liikkuvuuden esteitä, edistettävä laaja-alaisen taitojen hankkimista luovuuden, innovoinnin ja yrittäjyyden tukemiseksi. Ponnistelut olisi keskitettävä erityisesti heikon tai vanhentuneen ammattitaidon omaavien tukemiseen, iäkkäiden työntekijöiden työllistävyyden parantamiseen sekä korkean osaamistason työntekijöiden koulutuksen, taitojen ja kokemuksen lisäämiseen, mukaan luettuina tutkijat ja naiset tieteiden, matematiikan ja teknologian aloilla.

Jäsenvaltioiden olisi yhteistyössä työmarkkinaosapuolten ja yritysten kanssa parannettava koulutukseen pääsyä, tehostettava koulutusta ja sellaista ammatinvalinnanohjausta. Näiden parannusten yhteydessä olisi annettava järjestelmällisesti tietoa uusista avoimista työpaikoista ja mahdollisuuksista, edistettävä yrittäjyyttä ja ennakoitava osaamistarpeita. Investointeja henkilöresurssien ja taitojen kehittämiseen sekä elinikäiseen oppimiseen osallistumiseen olisi edistettävä valtion, yksityishenkilöiden ja työnantajien yhteisellä rahoituksella. Nuorten ja erityisesti sellaisten nuorten, joilla ei ole työtä tai koulutuspaikkaa, tukemiseksi jäsenvaltioiden olisi laadittava yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa järjestelmiä, joilla autetaan näitä henkilöitä saamaan ensimmäinen työpaikka, työkokemusta tai jatkokoulutusmahdollisuuksia, myös oppisopimuskoulutusta, ja niiden olisi puututtava nopeasti nuorten työttömäksi joutumiseen.

Osaamisen kehittämiseen ja ennakkointiin liittyvien politiikkojen säännöllisen seurannan pitäisi auttaa tunnistamaan ne alueet, joilla on parantamisen varaa, ja tehostamaan koulutusjärjestelmien reagoitua työmarkkinoiden nykyisiin ja uusiin tarpeisiin, kuten vähähiiliseen ja resurssitehokkaaseen talouteen. Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa käytettävä Euroopan sosiaalirahastoa ja muita EU:n rahastoja kyseisten tavoitteiden tukemiseen. Työvoiman kysyntää lisäävät politiikat voisivat täydentää investointeja inhimilliseen pääomaan.

Suuntaviiva 9: Koulutusjärjestelmien laadun ja toimivuuden parantaminen kaikilla tasoilla ja korkea-asteen tai vastaavaan koulutukseen osallistumisen lisääminen

Laadukkaaseen koulutukseen pääsyn varmistamiseksi kaikille ja oppimistulosten parantamiseksi jäsenvaltioiden olisi investoitava tehokkaasti koulutusjärjestelmiin tarkoituksena erityisesti parantaa työntekijöiden taitoja EU:ssa, jotta he voivat vastata nykyajan työmarkkinoiden ja koko yhteiskunnan nopeasti vaihtuviin tarpeisiin. Elinikäisen oppimisen periaatteiden mukaisesti toiminnan olisi katettava kaikki ryhmät (varhaiskasvatuksesta ja peruskoulusta korkea-asteen koulutukseen, ammattikoulutukseen sekä aikuiskoulutukseen), ja siinä olisi otettava huomioon myös epävirallinen oppiminen ja arkioppiminen. Uudistuksilla olisi pyrittävä varmistamaan sellaisten perustaitojen hankkiminen, joita kaikki tarvitsevat menestymiseen osaamistaloudessa, erityisesti työllistyvyyteen, suuntaviivassa 4 mainittujen painopisteiden mukaisesti. Oppijoiden ja opettajien kansainvälistä liikkuvuutta olisi rohkaistava. Toimia olisi toteutettava myös sen varmistamiseksi, että oppimiseen liittyvästä nuorten ja opettajien liikkuvuudesta tulee säännönmukaista. Jäsenvaltioiden olisi parannettava koulutusjärjestelmien avoimuutta ja merkitystä erityisesti ottamalla käyttöön kansallisia tutkintokehyskiä, jotka mahdollistavat joustavat oppimisväylät, ja kehittämällä kumppanuuksia koulutuksen ja työelämän välillä. Opettajan ammatista olisi tehtävä houkuttelevampi, ja olisi kiinnitettävä huomiota opettajien peruskoulutukseen ja jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen. Epätyypillisten opiskelijoiden pääsy korkeampaan koulutukseen olisi helpotettava, ja osallistumista korkea-asteen tai vastaavaan koulutukseen olisi lisättävä. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet koulunkäynnin keskeyttämisen estämiseksi, jotta työelämän tai koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä vähenisi.

EU:n yleistavoitteena, jonka perusteella jäsenvaltiot asettavat kansalliset tavoitteensa ottaen huomioon suhteelliset lähtökohtansa ja kansalliset olosuhteensa, on pyrkiä alentamaan koulunkäynnin keskeyttäneiden osuutta alle 10 prosenttiin ja nostamaan korkea-asteen tai vastaavan tason tutkinnon suorittaneiden 30–34-vuotiaiden osuutta vähintään 40 prosenttiin⁽¹⁾.

Suuntaviiva 10: Sosiaalisen osallisuuden edistäminen ja köyhyyden torjuminen

Työllistymismahdollisuuksien laajentaminen on olennainen osa jäsenvaltioiden yhdennettyjä strategioita, joilla ehkäistään ja vähennetään köyhyyttä ja edistetään täyttä osallistumista yhteiskunta- ja talouselämään. Tämän vuoksi olisi tarvittaessa käytettävä Euroopan sosiaalirahastoa ja muita EU:n rahastoja. Toimissa olisi keskityttävä varmistamaan yhtäläiset mahdollisuudet, myös mahdollistamalla kaikille pääsy korkealaatuisiin, kohtuuhintaisiin ja kestäviin palveluihin erityisesti sosiaalialalla. Julkiset palvelut (mukaan lukien verkkopalvelut suuntaviivan 4 mukaisesti) ovat tässä suhteessa tärkeitä. Jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön tehokkaat toimet syrjinnän torjumiseksi. Sosiaalista syrjäytymistä voidaan torjua ihmisten voimavaroistamisella sekä pyrkimällä lisäämään työmarkkinoilta pisimpään poissa olleiden osallistumista työmarkkinoille ja ehkäisemällä työssäkäyvien köyhyyttä. Tämä edellyttäisi, että vahvistetaan sosiaaliturvajärjestelmiä, elinikäistä oppimista ja kokonaisvaltaisia aktiivisia yhteenkuuluvuutta lisääviä politiikkoja, jotta ihmisille voidaan tarjota mahdollisuuksia eri elämänvaiheissa ja suojella heitä syrjäytymisvaaralta, ottaen erityisesti huomioon naiset. Sosiaalisen suojelun järjestelmiä, mukaan lukien eläkkeet ja terveydenhuollon saatavuus, olisi nykyaikaistettava ja käytettävä täysimääräisesti hyväksi riittävän toimeentulotuen ja palvelujen varmistamiseksi – millä luodaan sosiaalista yhteenkuuluvuutta – ja samalla olisi pysyttävä taloudellisesti kestävällä pohjalla sekä rohkaistava osallistumista yhteiskuntaan ja työmarkkinoille.

⁽¹⁾ Eurooppa-neuvosto korostaa jäsenvaltioiden toimivaltaa määrittellä ja panna täytäntöön määrällisiä tavoitteita koulutuksen alalla.

Etusjärjestelmissä olisi keskityttävä toimeentuloturvan varmistamiseen työelämän siirtymätilanteissa ja köyhyyden vähentämiseen erityisesti ryhmissä, joissa sosiaalisen syrjäytymisen riski on suurin, jollaisia ryhmiä ovat yksinhuoltajaperheet, vähemmistöt romanit mukaan lukien, vammaiset ja osatyökykyiset henkilöt, lapset ja nuoret, iäkkäät naiset ja miehet, lailliset maahanmuuttajat ja asunnottomat. Jäsenvaltioiden olisi myös aktiivisesti edistettävä yhteisötaloutta ja sosiaalisia innovaatioita kaikkein haavoittuvimpien ryhmien tueksi. Kaikilla toimenpiteillä olisi pyrittävä myös sukupuolten tasa-arvoon.

EU:n yleistavoitteella, jonka perusteella jäsenvaltiot asettavat kansalliset tavoitteensa ottaen huomioon suhteelliset lähtökohtansa ja kansalliset olosuhteensa, pyritään edistämään sosiaalista osallisuutta erityisesti köyhyyttä vähentämällä, pyrkien saamaan vähintään 20 miljoonaa ihmistä pois köyhyys- ja syrjäytymisriskin piiristä ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Tämä joukko ilmaistaan niiden henkilöiden lukumääränä, joilla on riskinä köyhyys ja syrjäytyminen kolmen indikaattorin perusteella (köyhyysriski, aineellinen puute, työtön kotitalous). Jäsenvaltiot saavat vapaasti asettaa kansalliset tavoitteensa tarkoituksenmukaisimpien indikaattoreiden perusteella, omat kansalliset olosuhteensa ja painopisteensä huomioon ottaen.